

چطور حریم خصوصی را در شبکه‌های اجتماعی حفظ کنیم؟

امنیت اطلاعات کاربران شبکه‌های اجتماعی موضوعی است که همواره محل بحث جدی واقع شده و بر روی آن تاکیدهای مختلفی صورت گرفته است. اما کاربران این شبکه‌ها چگونه می‌توانند از اطلاعات خود در این فضا محافظت کنند؟

امنیت اطلاعات کاربران شبکه‌های اجتماعی موضوعی است که همواره محل بحث جدی واقع شده و بر روی آن تاکیدهای مختلفی صورت گرفته است. اما کاربران این شبکه‌ها چگونه می‌توانند از اطلاعات خود در این فضا محافظت کنند؟ به گزارش خبرنگار ایسنا، چند سالی از فعالیت شبکه‌های اجتماعی موبایل می‌گذرد و در این میان در دولت جدید تاکید شده که سیاست بر آن است که تا زمان جایگزین شدن نمونه‌های مناسب داخلی جلوی فعالیت این شبکه‌ها گرفته نشود. طبق آمارهای ارائه شده در کشور بیش از 25 میلیون گوشی تلفن همراه هوشمند در دست کاربران است و طبیعی به نظر می‌رسد که بخش قابل توجهی از کاربران این گوشی‌ها از نرم افزارهای ارتباطی رایگان موبایل نیز استفاده کنند به گونه‌ای که طبق اظهارات وزیر ارتباطات تنها شبکه‌ای مانند تلگرام بالغ بر 13 میلیون کاربر ایرانی دارد. در چنین شرایطی قطعاً حفظ امنیت اطلاعات کاربران اهمیت بسیاری دارد اما برخی از کاربران این شبکه‌ها می‌خواهند بدانند که اطلاعات معمولی آنها چه اهمیتی برای شرکت‌های مربوطه دارد؟ این اتفاق در حالی رخ می‌دهد که ممکن است حتی ساده‌ترین اطلاعات افراد به شیوه‌های مختلف مورد سوءاستفاده قرار گیرد. به عنوان مثال طبق آمارهای منتشر شده گفته می‌شود که 78 درصد سارقان منازل در سراسر دنیا از اطلاعات منتشر شده در شبکه‌های اجتماعی برای تشخیص خانه‌های خالی استفاده می‌کنند.

در این باره سایت مرکز مدیریت امداد و هماهنگی عملیات رخدادهای رایانه ای (ماهر)، در قالب گزارشی به ارائه توصیه‌هایی درخصوص چگونگی حفظ امنیت و حریم خصوصی کاربران این شبکه‌ها پرداخته و متذکر شده است که نحوه ارتباط ما با دیگران، در قرن ۲۱ و پس از ظهور ابزارهای ارتباط جمعی بسیار تغییر کرده است. هر روز، عده زیادی از مردم وارد فضای برخط می‌شوند تا نظرات، تجربیات، تصاویر و فیلم‌هایی از خود را با دیگران به اشتراک بگذارند. از سوی دیگر، افراد ارتباطات شخصی و کاری خود را در شبکه‌های اجتماعی گسترش داده و به مرور با افراد بیشتری ارتباط برقرار می‌کنند. برخی از این شبکه‌ها، بر زندگی شخصی و ارتباطات دوستی تمرکز دارند، برخی دیگر حرفه‌ای بوده و ارتباطات کاری را مدنظر قرار داده‌اند و تعدادی هم بر روی اشتراک محتوای چندرسانه‌ای نظیر عکس و فیلم بنا شده‌اند. صرف‌نظر از حوزه تمرکز محتوای این شبکه‌ها، اکثر آنها تعداد بسیار زیادی از مردم در نقاط مختلف جهان را به سمت خود جلب کرده و امکان برقراری ارتباط و اشتراک محتوا میان کاربران را به سادگی و گستردگی فراهم می‌کنند.

چه اطلاعاتی را به اشتراک می‌گذاریم؟

شبکه‌های اجتماعی کاربران را تشویق می‌کنند تا نمایه (Profile) خود را تکمیل کرده و اطلاعات شخصی بیشتری از خود در آن قرار دهند؛ ضمن آن‌که به صورت پیوسته و فراگیر فعالیت کرده و محتوای گوناگونی را با دیگران به اشتراک بگذارند. به این ترتیب شبکه‌های اجتماعی می‌توانند خدمات بهتری در اختیار کاربران خود قرار دهند.

این شبکه‌ها به طور خاص، کاربران را ترغیب می‌کنند تا علایق و سلايق، اطلاعاتی از محل زندگی، وضعیت تحصیل و کار خود را به اشتراک گذاشته و حتی اطلاعات مکانی و زمانی مربوط به تصاویر و فیلم‌های خود را نیز با استفاده از برچسب‌گذاری به آن‌ها اضافه کنند. لذت ارتباط برخط با آشنایان سبب شده است تا استفاده از شبکه‌های اجتماعی، تبدیل به یکی از فعالیت‌های موردعلاقه و متداول برای عموم مردم شود.

در چنین شرایطی، ممکن است کاربران به استفاده از خدمات شبکه اجتماعی عادت کرده و به مرور، اطلاعات فعالیت خود را در این شبکه‌ها افزایش داده و اطلاعات شخصی خود را هرچه بیشتر در آن‌ها به اشتراک بگذارند. پس از مدتی، نمایه کاربران شبکه‌های اجتماعی تبدیل به آلبومی کامل از متن، رویداد، تصویر و فیلم در مورد زندگی شخصی یا حرفه‌ای آن‌ها خواهد شد. این حقیقت قابل چشم‌پوشی نیست که شبکه اجتماعی یک مکان عمومی است. بنابراین اگر یک کاربر، تنظیمات حریم خصوصی خود را به درستی انجام نداده و به دلیل ارتباط مداوم با دوستان واقعی خود در شبکه اجتماعی، حضور افراد دیگر در آن مکان را فراموش کند، ممکن است اطلاعاتی را منتشر کند و اجازه مشاهده آن‌ها را به کسانی بدهد که در زندگی عادی هیچ‌گاه حاضر به انجام چنین کاری نباشد. تصور کنید یک نسخه از آلبوم شخصی و یا خانوادگی خود را به کتابخانه شهر خود امانت دهید!

«دوستان» ما در شبکه‌های اجتماعی، چه کسانی هستند؟

هریک از کاربران شبکه‌های اجتماعی، در ابتدا برای ارتباط با اقوام، دوستان و آشنایان قدیمی خود وارد شبکه شده و اولین ارتباطات خود را با افرادی برقرار می‌کند که در زندگی واقعی نیز با آن‌ها دوست است. کاربرانی که در شبکه‌های اجتماعی به صورت گسترده فعال هستند، به مرور و ضمن ارتباط با دوستان قبلی خود، رفتار کاربران دیگر (به خصوص، دوستان دوستان خود) را نیز مشاهده کرده و به مرور با برخی از آن‌ها از طریق شبکه اجتماعی ارتباط برقرار می‌کنند. این تصمیم، معمولاً بر اساس شناختی است که به مرور از این افراد به دست می‌آید؛ با این حال در برخی موارد، ممکن است

انتخاب یک فرد به عنوان «دوست» در شبکه اجتماعی، شتابزده انجام شود و افرادی که شناخت کافی از آن‌ها وجود ندارد به عنوان «دوست» برگزیده شوند. از سوی دیگر، شبکه‌های اجتماعی به افزایش تعداد این «دوستان» برای افزایش رضایت کاربران خود و بهبود ارتباط آن‌ها با یکدیگر، علایق و اشتراکات کاربران را بررسی کرده و افراد مشابه را به یکدیگر معرفی می‌کنند.

کاربران از ارتباط با افراد شبیه به خود، دوستی‌ها در شبکه‌های اجتماعی رشد کرده و هر روز بر تعداد دوستان هر کاربر افزوده می‌شود. برای مثال، اگر شما هوادار یک باشگاه ورزشی و یا عضو یک دانشگاه باشید، شبکه اجتماعی شما را تشویق به دوستی با دیگر هواداران باشگاه و یا دانشجویان دانشگاه می‌کند. به این ترتیب شما به مرور در این شبکه با بسیاری از افرادی که علایق و ویژگی‌های شبیه به شما دارند، دوست خواهید شد؛ حال آن‌که شاید برخی از آن‌ها را هیچ‌گاه به صورت حضوری ملاقات نکنید و یا حاضر به ارتباطی نزدیک‌تر از آن‌چه در شبکه اجتماعی با آن‌ها دارید، نباشید.

بسیاری از افراد می‌توانند اطلاعات ما را در شبکه‌های اجتماعی ببینند!

اطلاعاتی که کاربران در شبکه‌های اجتماعی به اشتراک می‌گذارند، حداقل توسط دوستان آن‌ها در این شبکه‌ها، به صورت کامل قابل مشاهده است؛ مضاف بر آن‌که در صورت عدم توجه به تنظیمات حریم خصوصی، ممکن است برخی از این اطلاعات را حتی تمامی کاربران مشاهده کنند. با توجه به آن‌چه در مورد اطلاعات شخصی کاربران و گسترش دایره دوستان آن‌ها در شبکه‌های اجتماعی گفته شد، قابل تصور است که با گذشت زمانی نه چندان طولانی، اطلاعات شخصی کاربران در مورد وقایع خصوصی زندگی آن‌ها، در این شبکه‌ها توسط افرادی که هیچ آشنایی قبلی با آن‌ها نداشتند قابل مشاهده باشد.

در ادامه مثال قبل، ممکن است خبری مبنی بر نقل مکان به منزل جدیدتان که شما از خود منتشر کردید، توسط عده زیادی از هواداران باشگاه ورزشی موردعلاقه شما که هیچ شناخت و اطلاعی از آن‌ها ندارید قابل مشاهده باشد؛ گویی نام و نشانی محل زندگی شما را از بلندگوی ورزشگاه اعلام کنند!

با توجه به خطراتی که ممکن است در صورت آگاهی از اطلاعات شخصی برای افراد ایجاد شود، لازم است تا با دقت کافی، مطالب را برای اشتراک در شبکه‌های اجتماعی انتخاب کنیم و همچنین نسبت به پذیرش افراد غریبه به عنوان «دوست» در شبکه اجتماعی دقت بیشتری به خرج دهیم.